

ENERGETICKY

SOBĚSTAČNÉ BUDOVY

4 2024

Přírodní materiály

Továrna na výrobu čaje – Solis

Pavilon na EXPO 2025 v Ósace

Využití mycelia

Technický a zkušební ústav stavební Praha zahájil osmou dekádu činnosti

Technický a zkušební ústav stavební Praha, s.p. (TZÚS), oslavil v loňském roce sedmdesát let své existence. Založen byl v roce 1953.

Rozhovor s Ing. Vladimírem Plačkem, Ph.D., ředitelem pobočky Ostrava, TZÚS Praha, s.p.

Kolik má TZÚS poboček a jaké testy stavebních materiálů a výrobků se v něm primárně provádějí?

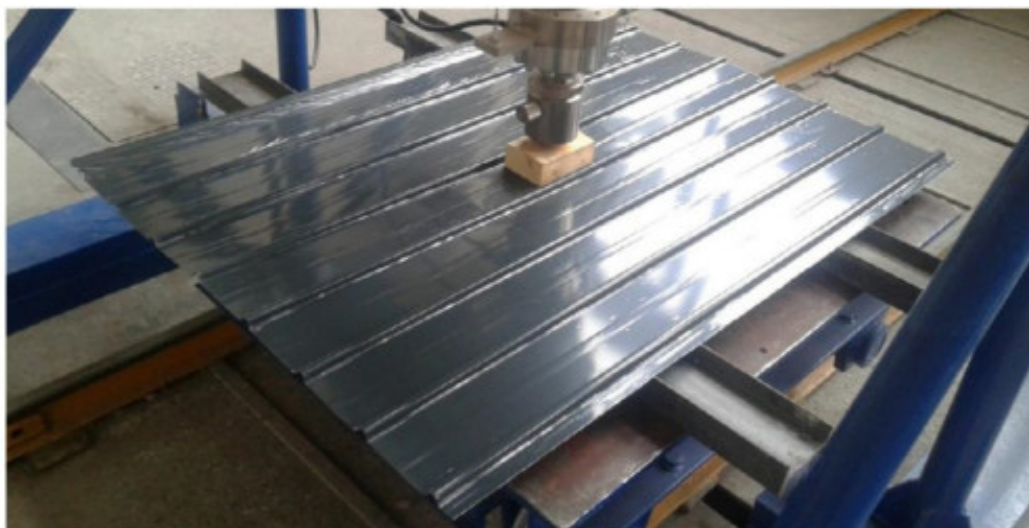
V současné době má TZÚS celkem devět poboček, které jsou umístěny v důležitých centrech krajů, a sice v Praze, Českých Budějovicích, Plzni, Teplicích, Předměřicích nad Labem, Brně a v Ostravě. Další dvě jsou svým zaměřením trochu odlišné od těch, řekněme, „stavebních“, jde o pobočku Technicko-inženýrské služby (TIS) a pobočku Požární bezpečnost staveb. Obě mají své sídlo v Praze. Každá z poboček se specializuje na něco jiného, např. v Praze jde především

o otvorové výplně, pobočka v Českých Budějovicích je zaměřena především na zateplovací systémy, oblast energetické náročnosti budov, izolační materiály, pobočka Plzeň obecně na keramiku a také na posuzování LCA (Life Cycle Assessment – celoživotní cyklus) a EPD (environmentální prohlášení o produktu) atd. Na všech pobočkách

Kvalitní plechová střecha je komplexní systém skládající se z krytiny, klempířských prvků, kotevních prvků, fólie, střešních oken, prostupů, těsnicích materiálů, sněhových zábran, lávek, schůdků atd. To vše lze testovat.

Lehké plechové střešní krytiny procházejí např. zkouškou únosnosti trapézového plechu (lehká ocelová samonosná krytina tl. 0,4 mm musí v daném rozpětí vydržet bodové zatížení 1 200 N = 120 kg), zkouškou přidržitosti povrchové úpravy nebo zkouškou síly zinkové vrstvy

se zkoušejí standardní stavební materiály jako např. kamenivo, zdicí prvky, beton, betonové prefabrikáty, pojiva atd. Výčet materiálů je velmi široký. V ostravské pobočce se především specializujeme na kovy ve stavebnictví, dřevěné konstrukce i výrobky na bázi dřeva a také na spojovací prostředky jako např. vruty do dřevěných konstrukcí, sendvičových panelů, vruty pro oplechování, sponky atd.

Evropská unie stanovuje základní požadavky, které zajišťují, že výrobky obchodované v EU splňují přísné normy v oblasti zdraví, bezpečnosti a životního prostředí. Jak výrobce prokáže, že jeho produkt

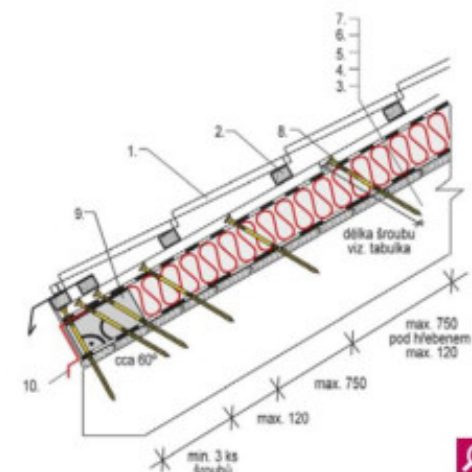
splňuje požadavky harmonizovaných norem?

Harmonizované technické specifikace jsou jak harmonizované normy (EN), tak evropské dokumenty pro posuzování (EAD). Pokud se na výrobek vztahuje harmonizovaná EN, povinností výrobce je provést posouzení podle dané normy. Tyto normy obsahují požadavky nejen na vlastnosti výrobků, ale rovněž na systém řízení výroby. Pro posouzení se výrobce obrací na akreditované zkušebny, jako je třeba ta naše. Po splnění veškerých požadavků TZÚS vystaví buď osvědčení, protokol nebo pouze protokol o zkoušce. Záleží, jaký systém posuzování je normou předepsán. Proces certifikace vý-

robku je v podstatě procesem posuzování shody s požadavky technických předpisů a technických specifikací. Naše národní předpisy v oblasti stavebnictví korespondují s předpisy EU.

Posuzování stavebních výrobků vychází ze zákona č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky. Jakou roli hraje v procesu posuzování shody TZÚS?

TZÚS se procesu účastní jako třetí nezávislá strana. Jako oznámený subjekt 1020 je oprávněn provádět úkoly třetích stran v postupu posuzování a ověřování stálosti vlastností pro účely nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 305/2011, tzv. CPR. Toto posouzení opravňuje a zároveň zavazuje výrobce k připojení označení CE, jež se připojuje ke všem výrobkům, pro které výrobce sestavil a vydal prohlášení o vlastnostech. Připojením označení CE dává výrobce na vědomí, že nese odpovědnost za shodu takového výrobku s vlastnostmi uvedenými v prohlášení o vlastnostech a spolu s tím i za soulad se všemi příslušnými požadavky stanovenými evropským postupem posuzování CPR a dalšími příslušnými harmonizačními právními předpisy EU, které jeho připojování stanoví. CPR se vztahuje na výrobky, pro které byly zavedeny harmonizované technic-

LEGENDA:

1 Střešní krytina	7 Kontralať
2 Střešní lať	8 Systémový šroub SDI
3 Krokev	9 Zakládací hranol
4 Bednění	10 Okapní plech pod fólií ATYP
5 Parozábrana	
6 Izopir	

Schéma kotvení nadkrokevní izolace SATJAM Izopir

ké specifikace, tedy harmonizované normy a evropské dokumenty pro posuzování, na jejichž základě se vypracovává evropské technické posouzení (ETA). Další certifikace by neměly být pro výrobky označené CE vyžadovány.

Kdy jsou zkoušky v akreditované zkušebně pro výrobce povinné?

Zkoušky, a v některých případech také výpočty, předepsané harmonizovanými technickými specifikacemi, jsou povinné pro výrobce, pokud jsou pro daný výrobek relevantní, pokud je výrobce deklaruje

apod. Některé specifikace předepisují, jaké vlastnosti výrobce „musí“ provést, popř. nechat provést, a které naopak „může“ provést. Opravdu ale záleží na konkrétní specifikaci, výrobku.

Ústav testuje desítky stavebních výrobků měsíčně. Jaké existují systémy posuzování?

Systémy posuzování jsou podle CPR: 1+, 1, 2+, 3 a 4. Jednoduše řečeno, systém 1+ je nejprísnejší nebo nejnáročnější, naopak systém 4 je nejméně náročný. Účast oznámeného subjektu je pouze v případě systémů 1+, 1, 2+ a 3. Pokud máme například výrobek, u kterého je předepsán systém 1, oznámený subjekt na základě veškerých posouzení, zkoušek a/nebo výpočtů vydá protokol spolu s osvědčením o stálosti vlastností, v případě systému 2+ oznámený subjekt vydává osvědčení o shodě systému řízení výroby.

Na jakou dobu je osvědčení z akreditované zkušebny vystavováno?

Osvědčení je vydáváno oznámeným subjektem na dobu neurčitou a zůstává v platnosti, dokud se harmonizovaná technická specifikace, stavební výrobek, postupy posuzování a ověřování stálosti vlastností ani výrobní podmínky v místě výroby výrazně nezmění, nebo pokud oznámený subjekt pro

osvědčení výrobku nepozastaví nebo nezruší platnost osvědčení.

Dochází po vydání osvědčení s odstupem času ke kontrole výrobků nebo výroby?

Po vydání osvědčení se musí v souladu s nařízením CPR provádět průběžný dozor v četnosti nejméně jedenkrát za dvanáct měsíců. Průběžný dozor zahrnuje posouzení systému řízení výroby v místě výroby, v případě některých výrobků se provádějí také zkoušky. Veškeré požadavky a úkoly výrobce, resp. oznámeného subjektu, jsou specifikovány technickou specifikací, tedy normou nebo evropským dokumentem pro posuzování.

Pokud posuzovatel z TZÚS zjistí, že výrobek vykazuje neshody oproti osvědčení, může být navrženo jeho odejmutí?

Pokud jsou během průběžného dozoru zjištěny závažné nedostatky, tzn. významné neshody, mohou tyto vést k tomu, že oznámený subjekt pozastaví platnost vydaného osvědčení nebo navrhne jeho zrušení.

PhDr. Markéta Pražanová

